

Select Plant maakt teeltmateriaal van

Op verzoek van het bedrijfsleven heeft Naktuinbouw in de loop der jaren verschillende kwaliteit-plus-systemen ontwikkeld die uitgangsmateriaal van bovengemiddelde of topkwaliteit herkenbaar maken voor afnemers. Eén van die kwaliteitslabels is Naktuinbouw Select Plant. Nederlandse vermeerderaars en kwekers beschikken daarmee over een extra marketingtool in vergelijking met hun buitenlandse collega's.

topkwaliteit herkenbaar

Belangstelling kwaliteitspredikaat verschilt van gewas tot gewas

Naktuinbouw ziet er namens de overheid op toe dat plantaardig teeltmateriaal voldoet aan de wettelijke kwaliteits- en gezondheidseisen. Aanvullend zijn er op verzoek van het bedrijfsleven en voor het algemene belang verschillende kwaliteitslabels ontwikkeld, waarmee producten die aan strengere dan de voorgeschreven eisen voldoen, ook als zodanig herkenbaar zijn en met een specifiek label of certificaat in de markt gezet kunnen worden.

Extra zekerheid

Naktuinbouw Select Plant verschaft afnemers extra zekerheid dat het gecertificeerde teeltmateriaal aan specifieke eisen voldoet. Afhankelijk van het gewas wordt elke partij, of de percelen waarvan de partijen afkomstig zijn, getoetst op specifieke pathogenen (ziekteverwekkers) en/of andere kwaliteitseisen waar de standaard keuringen niet in voorzien.

Virustoets Freesia

Freesia was één van de eerste gewassen die goede sier maakte met het Naktuinbouw Select Plant-label. Naast de wettelijk verplichte controles die Naktuinbouw bij vermeerderaars uitvoert, vindt bij partijen waarvoor het Select Plant-certificaat is aangevraagd een extra visuele inspectie en laboratoriumonderzoek plaats om vast te stellen of het teeltmateriaal vrij is van necrose en mozaïekvirus. “Normaliter doen we alleen een visuele beoorde-

Ad Sonnemans Select Plant Laan- & sierbomen

ling op virus, schimmels, bacteriën en enkele andere aspecten”, zegt keurmeester Leo van Leeuwen. “De virustoets heeft specifiek betrekking op het Select Plant-label.”

Virusvrije knollen renderen beter. Select Plant was dan ook een instant succes. Inmiddels is de kwaliteit van het uitgangsmateriaal zodanig verbeterd, dat sommige afnemers en producenten minder meerwaarde zien in het kwaliteit-plus-systeem. “Het is in zekere zin ingehaald door zijn eigen succes”, constateert Van Leeuwen.

Geen meerprijs

Veredelaar/vermeerderaar Peter Penning van Penning Freesia hecht er nog steeds waarde aan. “Het geeft ons een betere controle op de kwaliteitsopbouw van onze partijen”, zegt hij. “Dankzij Select Plant zijn ook onze tracking & tracing op een hoger niveau gekomen en hebben we nu al zes jaar een compleet inzicht in de gezondheidsstatus van alle partijen. Hoewel we het meeste keuringswerk zelf doen en alleen de laboratoriumtoetsen door Naktuinbouw laten ver-

zorgen, kost dat uiteraard geld.” Volgens Penning zijn telers niet bereid om een meerprijs voor gecertificeerde knollen te betalen. Dat is de voornaamste reden voor het feit dat er geleidelijk steeds meer ongecertificeerde partijen worden aangeboden. Hij onderkent dat het algehele kwaliteitsniveau dankzij Naktuinbouw Select Plant is opgekrikt, maar maant tot voorzichtigheid: “Virus is een sluipmoordenaar. Er zou daarom meer waarde moeten worden toegekend

aan gegarandeerd gezond uitgangsmateriaal.”

Export Hosta naar de VS

Voor de export van Hosta naar de Verenigde Staten geldt een vergelijkbaar verhaal. Voor dit gewas is Naktuinbouw Select Plant opgezet om te kunnen voldoen aan de fyto-sanitaire eisen van de Verenigde Staten, die het Hosta Virus X buiten de deur wilde houden.

Na het aanvankelijke succes, waar-

“De meeste vermeerderaars die niet meedoen zitten in de productiegebieden. Daar is de fusariumdruk zo hoog, dat certificering sowieso problematisch is.”

mee Nederlandse exporteurs hun marktpositie veiligstelden, zijn de toetsingsnormen voor Select Plant recentelijk uit kostenoverwegingen afgezwakt. Tot onvrede van Paul Vernooy van Vernooy Plants: “In plaats van de individuele partijkeuringen, die wij nog steeds laten uitvoeren, kunnen bedrijven ook bloктоetsen laten uitvoeren met kleinere steekproeven. De keuringskosten zijn lager, maar de kans dat de Amerikanen toch een virusbesmetting vinden wordt groter. Het effect tot nu toe is dat Nederlandse exporteurs hun prijzen laten zakken. Wij moeten hierin meegaan. Ik vind het jammer dat Naktuinbouw water bij de wijn heeft gedaan. Vooralsnog houden wij vast aan de oorspronkelijke normen, omdat we de kwaliteitslat graag hoog houden.”

Fusariumarme aspergegrond

In de aspergevermeerdering staat de meerwaarde van Select Plant nauwelijks ter discussie. Volgens plantenkweker Jos van den Elzen laten vrijwel alle vermeerderaars van naam hun percelen toetsen op de aanwezigheid van *Fusarium oxysporum*, dat aspergemoetheid kan veroorzaken.

“De meeste vermeerderaars die niet meedoen zitten in de productiegebie-

den”, stelt de Brabantse ondernemer. “Daar is de fusariumdruk zo hoog, dat certificering sowieso problematisch is.” Volgens Van den Elzen vraagt een groeiend aantal klanten om Naktuinbouw Select Plant en om inzage in de toetsingsrapporten. “Nederlanders wat meer dan Duitsers, maar Select Plant heeft ook over de grens een goede naam.”

Laan- & sierbomen: soortechtheid en herkomst

In 2013 is Select Plant voor Laan- & sierbomen geïntroduceerd om afnemers meer zekerheid te bieden inzake de soortechtheid en herkomst van bomen. Achterliggende problemen zijn onder andere vermenging van oculeerhout op boomkwekerijen en ‘uitgestelde onverenigbaarheid’, waarbij er geen goede fit tot stand komt tussen een ras en een onderstam. Keurmeester en projectleider Ad Sonnemans: “Afnemers van plantmateriaal en eindproducten hechten waarde aan soortechtheid, goede herkomst en

de juiste onderstam. Momenteel komt slechts een beperkt aantal cultivars voor het kwaliteitslabel in aanmerking en doen er 25 bedrijven mee, maar ik verwacht dat Select Plant een behoorlijke vlucht zal nemen. Er is tijd nodig voor de opbouw van een breed bestand rasechte cultivars. De Vermeerderingstuinen spelen daar als erkende bron een belangrijke rol in. Laanbomen met een herkomstcertificaat zijn nu al volop verkrijgbaar.” Kwaliteitsmanager Joost van den Oever van Boomkwekerij M. van den Oever bevestigt dat. “Het kwaliteit-plus-systeem kan onze positie binnen en buiten Nederland versterken. Wat nog moet uitkristalliseren, is hoe we dit label als deelnemers en als sector gaan uitdragen. Om het goed tussen de oren van afnemers te krijgen, dien je doelgericht en consistent te communiceren. Als dat lukt en er tegelijkertijd meer laanboomkwekers aanhaken, kan Naktuinbouw Select Plant Laan- & sierbomen een sterke troef worden.” ●

“Virus is een sluipmoordenaar.

**Er zou daarom meer waarde moeten worden toegekend
aan gegarandeerd gezond uitgangsmateriaal.”**

Goed, beter, best

Naktuinbouw heeft kwaliteit-plus-systemen ontwikkeld voor teeltmateriaal en voor laboratoria, veredelings-, vermeerderings- en opkweekbedrijven. Alleen bij Naktuinbouw geregistreerde bedrijven, kunnen voor teeltmateriaal het Naktuinbouw Elite en Naktuinbouw Select Plant certificaat aanvragen.

- **Naktuinbouw Elite:** uitgebreid getoetst teeltmateriaal dat in een piramidesysteem is vermeerderd. Het gaat hierbij dikwijls om teeltmateriaal van uitzonderlijke kwaliteit ten behoeve van de vermeerdering. Er wordt Elite-teeltmateriaal aangeboden van zo'n 230 siergewassen en drie soorten zachtfruit (aardbei, braam en framboos).
- **Naktuinbouw Select Plant:** partijen teeltmateriaal van extra goede kwaliteit, getoetst op aanvullende eisen ten aanzien van gezondheid, soortechtheid en/of herkomst. Het Select Plant-label is beschikbaar voor de Alstroemeria, Bouvardia, Freesia en kasroos, voor aspergeplanten, voor Hosta, diverse Laan- & sierbomen en sinds kort ook voor plantuien. Bij dit laatstgenoemde gewas wordt met name ingezoomd op witrot en het telen op AM-vrije grond.
- **Naktuinbouw Accredited Laboratories (NAL)** erkent bedrijfslaboratoria die onderzoek doen naar zaadkwaliteit. Zij werken dermate betrouwbaar dat klanten de resultaten kunnen accepteren zonder tussenkomst van derden, zoals overheidslaboratoria.
- **Good Seed and Plant Practices (GSPP)** is een internationaal ketensysteem om besmetting van zaden en planten met ziekteverwekkers te voorkomen. Het is toegespitst op Clavibacter in tomaat. Naktuinbouw voert voor dit systeem de audits uit.